

δικίας καὶ τὰ βάρη τῆς ἀποδεκατώσεως, νὰ τὸν κάμωμεν
 »νὰ αἰσθανθῆ καλῆτερα τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας. Ἐκ τῆς γενι-
 »κῆς ταύτης μελέτης καὶ συζητήσεως θέλουσιν ἐκκαθαρισθῆ τὰ
 »πράγματα, θέλουσιν ἐξαλειφθῆ αἱ προλήψεις καὶ ἡ Κυβέρνησις,
 »ἢ ὅποια βαδίζει τὴν ὁδὸν τῶν βελτιώσεων καὶ μεριμνᾷ ἀδια-
 »λείπτως ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ, θέλει ἐνθαρρυνθῆ νὰ
 »προβῆ μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ταχεῖαν καταστροφὴν τοῦ ἀθλίου
 »φορολογικοῦ συστήματος, τοῦ λειψάνου τούτου τῆς δουλείας
 »καὶ βαρβαρότητος, τὸ ὅποιον λυμαίνεται τὸ ὠραῖον καὶ γόνι-
 »μον ἔδαφος τῆς ἐνδόξου ἡμῶν πατρίδος καὶ ἀσχημίζει τὰ λαμ-
 »πρὸν οἰκοδόμημα τῶν ἐλευθεριῶν μας.»

Συμφωνοῦντες καὶ ἡμεῖς πληρέστατα μετὰ τοῦ συγγραφέως
 ἐπιπροσθέτομεν· εἶθε νὰ εἰσακουσθῶσιν ἤδη τοῦλάχιστον αἱ ἐμ-
 βριθεῖς καὶ πατριωτικώταται εὐχαὶ τοῦ συγγραφέως, καὶ εἶθε
 νὰ δυνηθῆ νὰ πραγματοποιήσῃ ἡδη ὑπὲρ τῆς γεωργίας οὗτος ὡς
 ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ἄλλοτε νύχῃθη ὡς τμημα-
 τάρχης.

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Τὸ δεύτερον τῶν ἐπικρινομένων φυλλαδίων εἶναι ὅσω σύντο-
 μον τοσοῦτον καὶ σπουδαῖον μῦλις σύγκειται ἐξ ὀκτώ σελίδων,
 ἀλλ' ἐν ταῖς σελίσιν ταύταις πραγματεύεται μετὰ πολλῆς ἐμ-
 βριθείας καὶ ἀκραιφνεστάτου πατριωτισμοῦ περὶ ἐνὸς τῶν ζω-
 τικωτέρων ἴσως ζητημάτων τῆς Ἑλλάδος ὁ συγγραφεὺς, καὶ
 ἀποδεικνύει ἐναργέστατα, καὶ μετὰ μαθηματικῶν ἀποδείξεων
 ὅτι, ἂν θέλωμεν νὰ χρησιμεύσωμεν ὡς κέντρον πρὸς διάδοσιν
 τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἂν θέλωμεν νὰ συντελέσωμεν
 τεραστίως πρὸς ἀριθμητικὴν αὐξήσιν καὶ αὐτοῦ τοῦ πληθυσμοῦ
 τῆς Ἑλλάδος ἀπρέπει νὰ καταργήσωμεν τὰ τελωνεῖα τῆς
 Ἑλλάδος.» Ἄλλως, ἐφ' ὅσον διατηρῶμεν τὰ τελωνεῖα, θὰ μετα-
 φέρωμεν μὲν μέρος τοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ τῆς Δύσεως, ἀλλ' ὁ
 πολιτισμὸς οὗτος ἢ θὰ χρησιμεύει πρὸς διαφθορὰν ἡμῶν αὐτῶν
 διὰ τῆς πολυτελείας, ἢ θὰ μένη ἔγκλειστος, ὥσπερ ἐν κιβωτίοις·
 ἐρευνητῶν δὲ καὶ ὑπὸ ἄλλην ἐποψίν τὰ τελωνεῖα ὁ συγγραφεὺς,
 καταδεικνύει ὅτι ταῦτα σήμερον χρησιμεύουσιν ὡς μέσα δια-
 φθορᾶς, ἐπειδὴ, πανταχόθεν σχεδὸν ὑπὸ θαλάσσης εὐλιμένου
 περιδρεχομένης τῆς Ἑλλάδος, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ προλη-
 φθῆ τὸ λαθρεμπόριον, καὶ ἀποδεικνύει τῷ ὄντι ὅτι μῦλις τὸ

πολλοστημόριον τῶν εἰσαγομένων πραγματειῶν τελωνίζεται, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἰσέρχεται διὰ τοῦ λαθρεμπορίου· μὴ ἐφικτῆς λοιπὸν οὔσης τῆς θεραπείας τοῦ κακοῦ τούτου, προτιμότερον εἶναι νὰ καταργηθῶσι τὰ τελωνεῖα, ἵνα διαδίδηται διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ὁ πολιτισμὸς καὶ ἵνα παύσῃ ἡ διὰ τοῦ λαθρεμπορίου διαφθορὰ τῶν ἡθῶν.

Οὐδεμίαν θὰ εἶχομεν δυσκολίαν νὰ συμφωνήσωμεν πληρέστατα οὐχὶ μόνον μετὰ τοῦ Κ. Κὺμνηροπούλου, προτεινοντος τὴν κατάργησιν τῶν τελωνείων, ἀλλὰ καὶ μετὰ παντὸς ἄλλου, προτεινοντος τὴν κατάργησιν παντὸς ἄλλου οἴου δὴ ποτε ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐπαχθῶν φόρων, ἥκει μόνον νὰ εἶχωμεν ὑπουργοὺς, δυναμένους νὰ ἐκμεταλλεύσωσι τοὺς λοιποὺς παντοειδεῖς καὶ πλουσιωτάτους τοῦ Κράτους πόρους, ἀφ' ὧν σήμερον δυστυχῶς οὔτε τὸ Κράτος οὔτε ἡ κοινωνία ὠφελείται· διότι ποῖαν τῷ ὄντι ἀνάγκην θὰ εἶχεν ἡ Ἑλλάς τῶν τελωνειακῶν εἰσοδημάτων ἢ καὶ αὐτῶν τῶν ἐγγείων ἢ καὶ τῶν ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν φόρων, ἐὰν εὐρίσκοντο παρ' αὐτῇ ἄνδρες, ἱκανοὶ νὰ ἐκμεταλλευθῶσι π. χ. τὰ ἱματικὰ ὕδατα τῆς Ἑλλάδος, τὰ μεταλλεῖα καὶ ὄρυκτὰ τῆς Ἑλλάδος, τὰ ἐκ μαρμάρου λατομεῖα αὐτῆς, ἢ καὶ αὐτὰς τὰς μέχει μὲν τῆς χθὲς ἀχρήστους θεωρουμένας, σήμερον δὲ πολυτίμους ἀποδειχθείσας σκωρίας αὐτῆς; ποῖαν ἀνάγκην ἄλλων φόρων θὰ εἶχεν ἡ Ἑλλάς, ἐὰν εὐρίσκοντο παρ' αὐτῇ ἄνδρες, ἱκανοὶ νὰ προστατεύσωσιν ἀποτελεσματικῶς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν, καὶ ἰδίως τὴν δενδροφυτεῖαν; καὶ χάνεται ὀλίγος πλοῦσος νομίζετε εἰς τὰ ἀπρόσιτα καὶ καθ' ἐκάστην πυρπωλούμενα δάση μας; καὶ μᾶς καταστρέφουσιν ὀλίγους θησαυροὺς νομίζετε αἱ αἴγες μας, καὶ τὸ ἐπίλοιπον ἡμιάγριον εἶδος τῆς κτηνοτροφίας μας; ὡς εὐρεθῆ ἐν Ἑλλάδι ἓνας οἰκολόγος ἱκανὸς ν' ἀναπτύξῃ τὰ ἀνεκμετάλλεα καὶ νεκρὰ κείμενα πλούτη αὐτῆς, καὶ τότε οὐδεμίαν ἀνάγκην ἔχομεν οὔτε τελωνείων οὔτε ἄλλων φόρων.

Ἴσως νομίσῃ τις ὑπερβολικοὺς τοὺς ἰσχυρισμοὺς μας τούτους, ὅτι δηλαδὴ ἐὰν ἐδυναμέμεθα νὰ ἐκμεταλλεύσωμεν τοὺς ἐν τοῖς σπλάγγχοις τῆς γῆς πόρους τοῦ Κράτους, οὐδεμίαν ἀνάγκην θὰ εἶχομεν οὐδεμιᾶς ἴσως τῶν ὑπαρχουσῶν σήμερον φορολογιῶν.

Ἄλλ' ἂν αἱ πληροφορίες μας ᾔναι, ὡς πιστεύομεν ἀδιστακτικῶς, ἀκριβεῖς, τὸ δημόσιον κέκτῃται ὀκτώ ἑκατομμύρια στρέμματα γαιῶν καλλιεργησίμων ἐθνικῶν καὶ ἐθνικοῖδιοκτῆτων. Ἄς ὑποθέσωμεν, ὅτι ἐπὶ τῶν γαιῶν τούτων, πλὴν τῆς δασοποιίας, οὐδεμίαν τὸ δημόσιον ἐδύνατο ἄχρι τοῦδε νὰ πράξῃ καλλιέργειαν·

ἡ δὲ δασοποιία, ὡς γνωστὸν, οὐδεμιᾶς σχεδὸν ἐν Ἑλλάδι τοῦλάχιστον ἔχει ἀνάγκην οὔτε καλλιεργείας οὔτε δαπάνης· προφύλαξον τὰς γαίας σου ἀπὸ τῶν πυρπωλήσεων καὶ τῶν αἰγῶν, καὶ ἐντὸς βραχυτάτου διαστήματος χρόνου καὶ ἄνευ τινὸς δαπάνης θὰ μετασχηματισθῶσιν εἰς δάση.

Θέλει δὲ ὁ ἀναγνώστης ἤδη νὰ μάθῃ πόσον παρέχει ἐν Γαλλίᾳ κατ' ἔτος καθαρὸν εἰσόδημα ἐν στρέμμα δάσους; τρεῖς ὀλοκλήρους δραχμάς (1). Πολυπλασιαζόμενα τὰ ὀκτῶ ἑκατομμύρια γαιῶν τοῦ δημοσίου μὲ τρεῖς δραχμάς, φέρουσιν εἴκοσι τέσσαρα, νομιζομεν, ἑκατομμύρια, δηλαδὴ αἱ γαίαι τοῦ δημοσίου, καὶ μὴ καλλιεργούμεναι, ἤθελον φέροι εἰς τὸ Κράτος εἰσόδημα πλείοτερον τοῦ σήμερον ὑπάρχοντος ἐξ ὅλων τῶν ἐπαχθῶν φόρων· ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ἤδη ὅτι ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ἀπέραντα δάση, καὶ τούτου ἕνεκα ἡ ξυλεία ἐκεῖ εἶναι ἀσυγκρίτως ἀφθονωτέρα, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν πρὸς τούτοις ὅτι ἐν Γαλλίᾳ μόνον ξυλείαν παράγουσι τὰ δάση, ἐν ᾧ ἐνταῦθα ἐδύναντο νὰ παράξωσι καὶ ταύτην, καθὼς ἐπίσης καὶ ῥητίνην, πωλουμένην ἤδη ἀνὰ ἑξήκοντα λεπτὰ τὴν ὀκᾶν, καὶ κικιδας, πωλουμένας ἀνὰ δέκα δραχμάς τὸ καντάριον, καὶ ἐλαίας πωλουμένας ἀνὰ τριάκοντα τοῦλάχιστον λεπτὰ τὴν ὀκᾶν, καὶ πρινοκόκκιον, πωλούμενον ἀνὰ δέκα δραχμάς τὴν ὀκᾶν, ἐὰν λέγωμεν ἀναλογισθῶμεν ταῦτα πάντα, θέλομεν φθάσει ἴσως εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι μόνον τὰς γαίας τοῦ δημοσίου ἐὰν ἠθέλαμεν μετασχηματίσει εἰς δάση, ἠθέλαμεν ἔχει σήμερον διπλάσιον καὶ τριπλάσιον εἰσόδημα· ἀλλὰ δὲν ἔχει ἄρα γε τὸ δημόσιον καὶ ἄλλα δάση ἀπέραντα, μὴ συμπεριλαμβανόμενα βεβαίως εἰς τὰ ὀκτῶ ἑκατομμύρια στρέμματα τῶν καλλιεργησίμων γαιῶν, τὰς ὁποίας ἐμνημονεύσαμεν ἐνταῦθα; ποῖον εἰσόδημα λαμβάνει ἤδη ἐκ τῶν δασῶν τούτων; φεῦ κατασπάράζεται ἡ καρδία μας, ὅταν ἀναλογιζώμεθα τὸ τί εἴμεθα καὶ τὸ τί ἠδυνάμεθα νὰ εἴμεθα· σήμερον ἀποκαλούμεθα καὶ οὐχὶ ἀδίκως ἴσως χρεωκόποι, ἐν ᾧ ἐδυνάμεθα νὰ κατασταθῶμεν πλουσιώτατοι. Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ μαθάνομεν, ὅτι ὁ Κύριος Σωτηρόπουλος, καίτοι πολέμιος πρὸ τινος καὶ δημοσία κηρυχθεὶς τῆς καταργήσεως τῶν τελωνείων, ἅμα ὁμως γενόμενος ὑπουργός, προὔκαλεσεν ἐπισήμως τὴν περὶ τούτου γνωμο-

(1) Ἴδε Ἐπιθεώρησιν τῶν Δύο Κόσμων τοῦ 1862 σελ. 599
—609.

δότησιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου τῆς Σύρου. Τοιαύτη πράξις, ἀμφιβάλλομεν, ἀν δὲν πρέπη νὰ θεωρηθῆ ὡς μὴ πολὺ ἀπέχουσα τῆς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος συνδιαλλαγῆς τοῦ Θεμιστοκλέους μετὰ τοῦ Ἀριστείδου. Τὸ δὲ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον τῆς Σύρου θὰ συμβιβάζῃ, δὲν ἀμφιβάλλομεν, τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος μετὰ τοῦ ἀκραίφονος πατριωτισμοῦ ὑφ' οὗ ἐνεπνεύσθησαν ὅτε Κύριος Εὐμορφόπουλος καὶ ὁ ὑπουργὸς Κ. Σωτηρόπουλος.

Οὐχ ἥττονος σπουδῆς ἀξία μᾶς ἐφάνη καὶ ἡ πραγματεία περὶ τῶν κράσεων τοῦ ἀνθρώπου, ἐραισθεῖσα ἐκ τῆς ἰταλιστὶ γεγραμμένης Γενικῆς Νοσολογίας ὑπὸ Μανρικίου Μπουφαλίνη, καθηγητοῦ τῆς ἐν Φλωρεντία ἰταλικῆς σχολῆς ὑπὸ Εὐαγγέλου Ἐμμανουὴλ ἰατροῦ καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Γ. Μελισταγοῦς. Ἐκ Ἐρμουπόλει Σύρου τόποις Μελισταγοῦς Μακεδόνας· ὁδὸς ἀγορᾶς ἀρ. 38, 1864.

Τῆς πραγματείας ταύτης προτάσσει ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν συνάδελφος Κύριος Ἐμμανουὴλ προλεγόμενα πολλῆς σπουδῆς ἀξία. Τὴν δὲ πραγματείαν, ἐξ ἑκατὸν τριάκοντα σελίδων συγχειμένην, διαίρει εἰς τρία μέρη καὶ ἐκθέτει δι' αὐτῆς τὰς ἰατρικὰς δοξασίας τοῦ ἐνδόξου συγγραφέως μετὰ πολλῆς περισκέψεως, σαφηνείας, καὶ καθαρότητος τῆς γλώσσης. Τὸ ἔργον τοῦτο, καίτοι μικρὸν τὴν ἔκτασιν, εἶναι ὅμως πολλῆς σπουδῆς ἀξίον καὶ ὡς τοιαῦτον συνιστῶμεν ἐνθέρμως εἰς τοὺς φιλιαναγνώστας. Χαιρόμεθα μάλιστα ἐξ ὅλης ψυχῆς διότι ὁ Κύριος Ἐμμανουὴλ διὰ τοῦ σπουδαίου τούτου ἔργου ἀπήλλαξεν ἐν μέρει, οὕτως εἶπειν, ἡμᾶς σπουδαιότατος καθήκοντος, τὸ νὰ σχολιάσωμεν δηλαδὴ διὰ τῶν σοφῶν παρατηρήσεων τοῦ ἐνδόξου ἰταλοῦ καθηγητοῦ τὴν παρ' ἡμῶν γενομένην πρὸ δέκα ἐξ ἐτῶν μετάφρασιν τῶν στοιχείων τῆς Γενικῆς Παθολογίας τοῦ ἀειμνήστου Σχομέλου, καὶ νὰ ἐκδόσωμεν αὐτὴν ἐκ νέου.

Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν αἰσθανόμεθα, ὡσάκις λαμβάνομεν ἀνὰ χεῖρας μετὰξὺ τῶν πολλῶν ἐκδιδόμενων καὶ σπουδαίων τι ἔργον· τοιαύτην εὐχαρί-